
JE TO V BIBLIÍ

JÁN

Študijná príručka / Lekcia 25 Pravý vínný kmeň – zdroj života

Komentár: Ján 15

Prečo sám seba Ježiš opísal ako „pravý“ vínný kmeň? (v. 1). Od starozmluvných čias bol vinič považovaný za symbol Izraela, jeho obraz bol vyrazený na Makabejských minciach. Vinice boli v Palestíne známe a ich chutné ovocie poskytovalo zamestnanie obyvateľom odkedy Hebrejci vstúpili do Kanaánu (4. Mojžišova 13,23). Proroci často používali obdobu *divého* hrozna a *divého* viniča ako označenie rebelujúcich ľudí Izraela (Izaiáš 5,2; Jeremiáš 2,21). Ježiš hovorí o viniči a ratolestiach v Jeho prejave o Duchu Svätom aby umožnil učeníkom vidieť kto je a ako môžu byť otvorenými pre Ducha Svätého.

Z pohľadu na historické pády Izraela Ježiš povedal, že On je ten „pravý“ vínný kmeň, ktorý nikdy nesklame Jeho Otca. Prečo chcel, aby ho učenici videli ako pravý vínný kmeň? Lebo Ježiš chce, aby mohli mať Jeho nasledovníci nový život v tomto viniči, život naplnený zmyslom a zámerom. Je vzrušujúce vedieť, že môžeme mať blízky vzťah so Zdrojom života, s Tým, o ktorom Ján povedal, že existoval už na začiatku a všetko stvoril (Ján 1,2-3). Ježiš sa nezaujíma len o všeobecné záležitosti človeka, ale chce, aby sme mohli nahliadnuť do večných Božích vecí.

Kľúčovú frázu tejto pasáže o vínnom kmeni môžeme nájsť vo 4. verši: „Zostaňte vo mne a ja vo vás.“ Slovo *zostávať* je preložené z gréckeho slova *meno*, čo znamená „bývať, žiť, zostať.“ Vzájomné zostávanie sa môže diať iba vtedy, keď sú splnené nasledujúce podmienky: (1) *Keď hostiteľ privíta hosťa*. Kristus, hostiteľ, nás pozýva do intímneho spoločenstva (v. 4. 7. 9-10) a uisťuje nás: „*nie vy ste si mňa vyvolili, ale ja som si vyvolil vás a ustanovil som vás aby ste šli a prinášali ovocie*“ (v. 16a). (2) *Keď prevláda harmónia*. 800 rokov pred Kristom prorok Ámos ustanovil princíp, ktorý môže byť parafrázovaný, „Môžu dvaja ľudia spolu kráčať ak sa tak nedohodli a nevychádzajú spolu?“ (Ámos 3,3). Znova, táto iniciatíva je Kristova. Ježiš dvakrát oslovil učeníkov ako „*priateľov*“ (v. 14-15), čím naznačil osobnejší, bližší vzťah.

Porozmýšľaj o tom: Krása priateľstva nespočíva v tom, že sme rovnakí, ale že sme v harmónii. Dobrý orchestr nevznikne z rovnakých nástrojov, ale zo schopnosti muzikantov harmonizovať ich rozdielne nástroje. Ježiš nechce naše životy diktovať, ale chce, aby sme boli individuálne rozlíšení, tak, ako nás Boh stvoril. Avšak túži po dynamickom vzťahu s nami, aby sme mohli mať čerstvé zdroje pre oslávenie Boha v našich životoch.

Ďalšia podmienka pre vzájomné „zostávanie“ je: (3) *Keď tam je vedenie*. Ježiš jasne určil pravidlá pre Jeho nasledovníkov: „*Ak zachováte moje prikázania, zostanete v mojej láske, ako ja som zachoval prikázania svojho Otca a zostávam v Jeho láske*“ (v. 10). (4) *Keď tam je vzájomná láska*. Tak dynamický vzťah – „zostávanie v Kristovi a On vo mne“ – môže byť udržiavaný iba vtedy, keď tam existuje vzájomná láska (v. 9-10. 15). Krásna vlastnosť Kristovej lásky je, že nemôže byť zmenšená vplyvom zvonka – dokonca ani našou neverou. Jeho láska je magnetická sila, ktorá nás ťahá naspäť k Bohu. (5) *Keď tam je vzájomná interakcia*. Aby sme si naozaj užili spolunažívanie, musí tam byť interakcia a rozhovor. Ježiš sľubuje, „*Ak zostávate vo mne a moje slová zostávajú vo vás, proste, čo chcete, a stane sa vám*“ (v. 7). Ďalej nás uisťuje: „*tak, aby vám Otec dal, čokoľvek by ste v mojom mene prosili od Neho*“ (v. 16). Modlitba

je rozhovor. A iba tí, ktorí sú jedno srdce a jedna myseľ s Ježišom sa môžu efektívne modliť v *Jeho mene*. Takáto modlitba plní Božie dielo vo svete.

Porozmýšľaj o tom: Modliť sa v Ježišovom mene neznamena spomenúť Jeho meno na konci zoznamu prosieb, ktoré hovoríme Bohu. Je to modlitba, ktorá je v súlade so všetkým, čo Ježiš je. V židovskej kultúre meno reprezentovalo všetko, za čím si človek stál. Modliť sa v Ježišovom mene znamená prosiť iba o tie veci, ktoré sú v súlade s Jeho charakterom a účelom.

Keď uvažujeme obraz "pravého vínneho kmeňa", všimni si slová, ktoré Ježiš použil: *ratolest'* (z gréckeho slova *klao*, "zlomiť, citlivý, ľahko zlomiteľný"), perfektná analógia ľudských bytostí. Ako často sme slabí, fyzicky aj duchovne! Potrebujeme si brať život zo silného vínneho kmeňa! Slovo *čistiť* (z gréckeho slova *kathairo*, "čistiť, prerezávať") opisuje našu potrebu byť očistení a prerezaní, aby sme sa mohli stať viac produktívnymi pre Božie kráľovstvo. Sme "už čistí pre slovo, ktoré [nám Ježiš] hovoril" (v. 3). Toto slovo je "živé a mocné...schopné posudzovať hnutie a zmýšľanie srdca" (Židom 4,12). Terapeutická vlastnosť slova je očividná.

Ježiš nám hovorí, že aj keď život, keď zostávame v ňom, je požehnaný, nemôžeme sa vyhnúť čisteniu a prerezávaniu v záujme rastu a väčšej plodnosti. Vzhľadom na túto skutočnosť musíme uznať Božiu zvrchovanú milosť a tvorivú moc vo všetkom v mene tých, ktorých si oddelil. Ako apoštol Pavol povedal v jeho liste do zboru v Ríme, "A my vieme, že milujúcim Boha, povolaným podľa rady (Božej), všetky veci slúžia na dobro." (Rímskym 8,28). Teraz je možno otázkou: "Ako môžem mať takýto dynamický vzťah s mojím Spasiteľom?" Ježiš odpovedá: "Keď však príde Radca... bude svedčiť o mne" (v. 26). Často si myslíme, že tento text znamená, že budeme mať moc hovoriť svetu o Ježišovi. Ale tento sľub musí byť najskôr aplikovaný na nás. Potrebujeme každodenné potvrdenie a utvrdenie – a je to práve Duch Svätý (*Paraclete*), ktorého poslal Otec aby bol v nás a s nami, ktorý potvrdzuje, čo sme sa naučili. Utešuje nás, keď potrebujeme utešiť a radiť nám, keď nevieme, čo máme robiť. Pavol sa pýta kresťanov v Korinte, "Alebo či neviete, že vaše telo je chrámom Ducha Svätého?" (1. Korinským 6,19a). Slovo *chrám* pochádza z gréckeho slova *naos*, "vnútorná časť židovského chrámu", alebo tiež najsvätejšie miesto. Duch Svätý takto prebýva v centre našich životov!

Verš 18-27 majú opatrný podtón. Ježiš varuje veriacich, že budú nenávidení svetom tak, ako aj On bol nenávidený – naozaj "nenávideli... bez príčiny" (v. 25). Akú príčinu mal svet aby nenávidel Toho, ktorý miloval a napokon zomrel práve za tých, ktorí Ho nenávideli?

Osobné zhrnutie: Vinič v Palestíne vyžadoval neustálu pozornosť. Aj keď rástol veľmi rýchlo, prvé tri roky nemohol produkovať ovocie. Potom nasledovalo drastické prerezávanie, aby bol zaistený jeho plný vývoj a napokon prišlo dobré ovocie. Ježiš hovorí o Písme ako o nástroji, ktorý má prečisťovať život veriaceho od vecí, ktoré zabraňujú duchovnému rastu. Aj keď môže byť proces zrezávania bolestivý, konečný výsledok je bohatý život! Ovocie v týchto veršoch bolo spojené s kresťanmi, ktorí sa rozmnožujú "vyhrávaním duší". Ale je to zlá interpretácia. Môže jedna ratolest' zaštepíť do viniča inú? Ježiš, pravý vínný kmeň, je jediným tvorcom ratolestí. Úlohou týchto ratolestí je zostať v kmeni, aby mohol Duch Svätý cez nich produkovať ovocie, ktoré je opísané v Galatským 5,22-23: „*láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, nežnosť, dobrotivosť, vernosť, krotkosť, zdržanlivosť.*“ Naozaj plodný kresťan je ten, ktorý vedie zbožný život. Keď potom ostatní prídu do kontaktu s takto naplnenou osobou, budú chcieť byť „zaštepíť“ do Kristovho tela cez osobný vzťah s Ním. Boh volá veriacich, aby *bolí, konanie* potom príde prirodzene. Napríklad, jablňo nenarieka pre túžbu rodiť jablká, iba je tým, čím bola stvorená, a potom rodí ovocie. Veriaci je Božím dieťaťom. Keď zostáva (žije) v Kristovi cez Ducha Svätého, produkuje ovocie Ducha. Musíme zostať v Ježišovi (v. 4-7), v Jeho Slove (v. 7. 10) a v Jeho láske (v. 9)! Aká radosť vedieť, že Ježiš začína tento milujúci, živý vzťah, ktorý nás vedie k produktívnemu, plodnému životu! (v. 5. 7). Zostávaš v ňom? Zapamätaj si Ježišove slová: „*bezo mňa nič nemôžete činiť*“ (v. 5).

OTÁZKY PRE DOMÁCE ŠTÚDIUM

PREHĽAD KOMENTÁRA: Pravý vínny kmeň – Zdroj života

1. Ako by si vysvetlil “vzťah zostávania” z praktického hľadiska mladému veriacemu, ktorý chce veľmi vedieť ako si má s Ježišom zachovať pretrvávajúci vzťah?
2. Zdieľaj výzvu z lekcie alebo komentára, na ktorú si osobne odpovedal/a.

OTÁZKY KU LEKCII 26: Darca Ducha Svätého – Ján 14,15-26; 15,26-27; 16

Skôr než začneš odpovedať na tieto otázky, modli sa za Božie vedenie a múdrosť. Prečítaj si Ján 14,15-26; 15,26-27 a celú 16. kapitolu naraz a potom si znova prečítaj každú odvolávku, ku ktorej sa dostaneš. Nezabudni ku každej svojej odpovedi udať časť Písma, z ktorej tvoja odpoveď vychádza. Znak (*) napovedá, že otázka vyžaduje hlbšie zamyslenie.

Ježiš pokračuje v príprave učeníkov na Jeho odchod, Ján 16

3. Čo vidíš v texte týkajúce sa
 - a) nálad a reakcií učeníkov?
 - b) zmien, ktoré si si počas kapitoly všimol/všimla?
4. Ktorý konkrétny Ježišov výrok ku tebe hovoril najpriamejšie? Prečo?
5.
 - a) Čo je “*to*to” a “*to*”, o ktorých Ježiš hovorí vo veršoch 1 a 3? Ktoré verše v 15. kapitole opisujú tvoje odpovede?
 - b) Rozmýšľaj o tom, čo už učeníci zažili a aké udalosti ich ešte iba čakali. Aké vnútorné reakcie a okolnosti mohli spôsobiť aby sa “*pohoršovali*”? (v. 1)

Ježiš varuje pred prenasledovaním, ale sľubuje zaobstaranie, Ján 16,1-7

6.
 - a) O akých dvoch špecifických spôsoboch prenasledovania Ježiš hovorí, že majú učeníci očakávať?
 - b) Príde ti ťažké vytrvať ako nasledovník Krista? Ak áno, prečo?
7.
 - *a) Prečo musel Ježiš odísť predtým ako mohol prísť Duch?
 - b) Prečo si myslíš že Ježiš povedal, že im to prospeje, ak odíde?
8. Keby si mohol/mohla stretnúť Ježiša pred 2000 rokmi, bolo by to ťažšie alebo ľahšie stretnúť sa s ním tvárou v tvár, než dnes cez Ducha Svätého? Prečo?

Ježiš učí učeníkov viac o Duchu Svätom, Ján 16,8-15

9. Sloveso, ktoré Ján použil vo verši 8 na opis práce Ducha môže byť preložené ako “usvedčiť” a “presvedčiť”. Pôvodný grécky termín zahŕňa obidvoje z týchto úkonov.
 - a) Definuj
 - (1) usvedčiť -
 - (2) presvedčiť -

- b) Prečo sú obidva tieto úkony potrebné?
10. a) Z akých troch vecí usvedčuje a presvedčuje Duch Svätý svet?
- b) Prečo je každá z nich potrebná?
11. Čo ti verše 12-15 hovoria o práci Ducha v tvojom živote?

Ježiš rozumie svojim učeníkom, Ján 16,16-24

12. Akú úžasnú schopnosť Ježiš ukazuje v týchto veršoch?
13. Aké vlastnosti má radosť, ktorú Kristus sľubuje veriacim?
14. O ktorých konkrétnych veciach Ježiš hovorí že dajú Jeho nasledovníkom
- a) radosť, ktorá pretrvá?
- b) radosť, ktorá bude úplná?

Učeníci získavajú viac porozumenia o Ježišovi, Ján 16,25-33

15. Čo Ježiš znova potvrdzuje o
- a) Jeho vzťahu k Bohu Otcovi?
- b) vzťahu medzi Otcom a človekom?
16. Akým spôsobom môže prístup veriaceho k Otcovi získať novú dimenziu?
17. Čo si zjavne Ježiš myslel a čo cítil keď rozprával vo veršoch 31-33?
18. a) Má z tvojho pohľadu negatívny sľub vo verši 33 nejaký pozitívny aspekt? Prosím vysvetli.
- b) Ako tento pozitívny sľub ovplyvňuje tvoju schopnosť vyrovnávať sa s tvojimi terajšími problémami?

Osobné zamyslenie: Veľa krát sme mohli vidieť Ježišov náhľad do srdc mužov a žien. Vo veršoch 16-20 si všimol otázky. O ktorých otázkach, týkajúcich sa Neho, teba alebo tvojej situácie, vie aj teraz? Porozmýšľaj o tom a zdieľaj svoje otázky so svojou skupinkou – alebo vedúcim – ak si myslíš že by ti mohli pomôcť sa nad nimi zamyslieť a dostať na ne odpoveď.